

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica Tuturor Sfinților

În această săptămână, miercuri: **Sfinții Apostoli Petru și Pavel**

IMBRĂȚISAREA SFINȚILOR APOSTOLI
PETRU și PAVEL

Icoană realizată de Elena Merticariu

Cei ce sunteți între Apostoli mai întâi pe scaun șezători și lumii învățatori, Stăpânului tuturor rugați-vă, pace lumii să daruiască, și sufletelor noastre mare milă.

Troparul Sfinților Apostoli Petru și Pavel

Din tâlcuirea Evangheliei

- Sfantul Teofilact, Arhiepiscopul Bulgariei -

Hristos îndeamnă, în această pericopă evanghelică, la mucenicie, pentru că nu se îndestulează numai cu credința sufletului, ci voiește Domnul și mărturisirea gurii noastre. Și nu a zis: „Cel ce Mă va marturisi pe Mine”, ci „întru Mine”, adică „întru puterea Mea”, căci cu adevărat, cel care mărturisește, mărturisește fiind ajutat de darul cel de sus. Iar celui care se leapădă nu i-a zis „întru Mine”, ci „de Mine”, arătând că acesta se leapădă neavând ajutorul cel de sus. Deci, tot cel care mărturisește ca Hristos este Dumnezeu, Îl va afla pe Hristos mărturisind pentru el înaintea Tatălui cum că este adevărată sluga, iar cei ce se leapădă vor auzi „Nu vă cunosc pe voi !” (Matei 25, 12).

Nu întotdeauna este bună unirea, uneori și despărțirea este bună. Iar „sabie” este cuvântul credinței, care ne taie pe noi de la iubirea de prieteni și de rude, dacă aceștia ne împiedică de la buna cinstire de Dumnezeu. Nu ne îndeamnă să ne despărțim de aceștia fără pricină, ci numai atunci când nu se unesc cu noi în credința și, mai vartos, atunci când ne împiedică de la credință. Sfantul Ioan Scărarul spune în acest sens: „N-am venit, zice Domnul, să aduc pace pe pământ și iubirea părinților față de fii și a fraților față de frații care se hotărăsc să nu-Mi slujească Mie, ci luptă și sabie; adică să despart pe iubitorii de Dumnezeu de iubitorii de lume, pe iubitorii de slava de cei smeriți la cuget. Căci Domnul se bucură de împerecherea și de dezbinarea ce se naște din iubirea față de El” (*Filocalia românească*, vol. 9, Cuvântul II: Despre despățimire, p.72).

Evanghelia acestei duminici De la Evanghelistul Matei

Cap. X

32. Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui meu, Care este în ceruri.

33. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.

34. Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ; n-am venit să aduc pace, ci sabie.

35. Căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe fiică de mama sa, pe noră de soacra sa.

37. Cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine.

38. Și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine.

Cap. XIX

27. Atunci Petru, răspunzând, i-a zis: Iată noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție. Cu noi oare ce va fi ?

28. Iar Iisus le-a zis: Adevărat zic vouă că voi cei ce M-ați urmat Mie, la înnoirea lumii, când Fiul Omului va ședea pe tronul salvei Sale, veți ședea și voi pe douăsprezece tronuri, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel.

29. Și oricine a lăsat case sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau femeie, sau copii, sau țarine, pentru numele Meu, înmulțit va lua înapoi și va moșteni viața veșnică.

30. Și mulți dintâi vor fi pe urmă, și cei de pe urmă vor fi întâi.

Astăzi este Lăsatul Secului pentru

Postul Sf. Ap. Petru și Pavel.

În acest an, Postul Cincizecimii – după cum era denumit în vechime, amintind de Darurile Duhului Sfânt revărsate asupra credincioșilor de Sărbătoarea Rusaliilor - durează doar trei zile, dată fiind data târzie la care a fost sărbătorit Paștele. **Miercuri**, de sărbătoarea Slăviților Apostoli Petru și Pavel se face **dezlegare la pește și untdelemn**.

Detalii importante asupra semnificațiilor și modului de postire puteți revedea în Nr. 68 al Foi noastre parohiale, apărut în data de 6 iunie 2004.

Sfinții Apstoli Petru și Pavel

Biserica reprezintă comunitatea creștină întemeiată Hristos și pusă în lucrare prin Pogorârea Duhului Sfânt peste Sfinții Apostoli. Toți Apostolii Domnului sunt deopotrivă stâlpi ai Bisericii, însă ca întâi-stătători în ceata apostolească sunt considerați Sfinții Apostoli Petru și Pavel, sărbătoriți împreună în ziua de 29 iunie.

Sfântul Apostol Petru este menționat în listele apostolilor (Matei 10, 2; Marcu 3, 16, Luca 6, 14) ca „întâiul” între ceilalți apostoli. Pescar de meserie, după ce a fost chemat la apostolat el a lăsat totul în urmă: casă, meserie, familie, urmând neșovăitor Domnului, împlinind cuvântul Domnului: *Nimeni care pune mana pe plug și se uita îndarat nu este potrivit pentru imparatia lui Dumnezeu.* (Luca 9,62). În timpul peregrinărilor sale cu Mântuitorul și cu ceilalți apostoli el întreba adeseori pe Mântuitorul, în numele tuturor fraților săi sau răspundea în numele lor. Cu întrebarea „Doamne, de câte ori îmi va greși fratele meu și-l voi ierta ? Au doară până la 7 ori ?”, pusă în numele tuturor apostolilor, el dă prilej Domnului să răspundă „nu de 7 ori, ci de 70 de ori câte 7” și să adauge apoi pilda datornicului cu zece mii de talanți.

Prin Petru, Mântuitorul se adresează tuturor: „Și a zis lui Petru: așadar nici un ceas nu ați putut să privegheați cu mine ? Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită; căci duhul este veghetor, iar trupul neputincios”.

Probabil cel mai emoționant moment în care Petru vorbește în numele fraților săi apostoli, e atunci când la întrebarea Mântuitorului: „Cine zic oamenii că sunt Eu ? ... Dar voi cine ziceți ca sunt ?” el își mărturisește credința: „Tu esti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu.” (Matei 16, 16; Ioan 6, 68), „Tu ești Hristosul” (Marcu 8, 29; Luca IX, 20). Așa cum Petru mărturisea în numele apostolilor, tot așa și răspunsul Domnului este pentru toți: „Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica mea și porțile iadului nu o vor birui. Și-ți voi da cheile împărăției cerului și orice vei lega pe pământ, legat va fi și în ceruri...” (Matei XVI, 18-19).

Un important rol pedagogic pentru noi îl are și lepădarea Sfântului Apostol Petru. Căci prin intermediul ei ni se descoperă încă o dată imensa bunătate a Domnului. El îl iartă pe Sfântul Petru cu puțin înainte de Înălțarea Sa la cer pentru caința adâncă a sa. Deși Petru se întristează la întrebarea întreit repetată a Domnului dacă Îl iubește, Petru primește în cele din urmă îndemnul: „Paște oile mele!” Această muștrare întovărășită de iertare și

repunere în lucrarea de păstor, l-a însoțit în tot restul vieții sale.

În ziua Pogorârii Duhului Sfânt, Petru a ținut o cuvântare în care a dovedit că Iisus cel ucis de evrei este cu adevărat Mesia și că El a înviat din morți. Rezultatul acestei cuvântări a fost că în acea zi 3000 de oameni s-au botezat, întemeindu-și astfel prima comunitate creștină din Ierusalim. De numele lui Petru se leagă mai multe minuni: numeroase vindecări și chiar învierea unei fete, Tavita, minuni ce întăreau succesul propovăduirii sale. Încrederea poporului ajunsese până acolo „încât scoteau pe cei bolnavi pe uliți și-i puneau pe paturi și pe nășalii, ca la trecerea lui Petru măcar umbra lui să lumineze pe careva dintre ei” (Fapte 5,15).

În ciuda greutăților și întemnițărilor din care este eliberat uneori în mod miraculos de un înger, Petru a propovăduit până în ultimul moment voia Domnului. El a chemat oamenii la stăruința în credință, la sfințenie, iar oameni au răspuns acestei chemări a sfântului, mulți creștini începând în acea perioadă să ducă o viață obștească punându-și averile personale la îndemâna apostolilor spre a fi fiecăruia după trebuință.

Sfântul Pavel, „Apostolul Neamurilor” s-a născut în Tars, între anii 1-5 d. Hr., cu numele Saul, într-o familie înstărită, unde a primit o creștere strict fariseică demonstrând un zel deosebit pentru apărarea legii mozaice și a tradiției primite de la bătrâni. Când a auzit că unii dintre conașionalii lui trec la religia creștină s-a pus în slujba celor ce îi persecutau pe aceștia: „sufla cu amenințare și ucidere împotriva ucenicilor Domnului” (Fapte 8, 1).

Convertit în mod minunat, de Însuși Hristos Domnul la Evanghelie pe drumul Damascului, pe când mergea în misiunea dată de arhieriei de a aduce legați la Ierusalim pe toți creștinii fugiți la Damasc de furia persecuției. Râvna lui a rămas aceeași, numai că de la auzul cuvintelor dumnezeiești - ”Saule, Saule de ce mă prigonești ? – Cine ești Doamne ? Eu sunt Hristos pe care tu îl prigonești”- s-a îndreptat în direcția diametral opusă lumii.

Căzut cu fața la pământ, din cauza strălucirii Dumnezeiești, alesul Domnului primese porunca „scoală-te și intră în cetate și ți se va spune ce trebuie să faci !” Ajuns la Damasc, Sfântul Apostol Pavel petrece trei zile în rugăciune, fără mâncare și băutură. Luând poruncă în vis, Anania, ucenicul Domnului, căută pe Saul și-i spuse: „Frate Saul, Domnul Iisus, Cel ce ți S-a arătat pe calea pe care tu veneai, m-a trimis ca să vezi iarăși și să te umpli de Duh Sfânt. Și îndată au căzut de pe ochii lui ca niște solzi; și a văzut iarăși și, sculându-se, a fost botezat” (Fapte 9, 11-18).

Din acel moment, Pavel devine un însuflețit propovăduitor al cuvântului Evangheliei, fiind gata a suferi orice pentru Hristos. Și într-adevăr, în împlinirea chemării sale a fost de cinci ori bătut și scos afară din sinagogă; de trei ori romanii îl bătură cu vergi și tot de atâtea ori era să se înece, naufragiind o zi și o noapte în largul mării.

În activitatea sa pastorală, a întreprins trei călătorii misionare (45-48, 51-54, 54-58) ultima fiind la Ierusalim în anul 58. În aceste călătorii prefera să propovăduiască în orașe mari, mai întâi iudeilor, apoi prozelitilor și apoi păgânilor. După întemeierea comunității creștine așeza în ele ucenici și menținea legături prin scrisori sau prin alți ucenici. În același timp a rămas în legătură și cu Biserica-mamă din Ierusalim.

În activitatea misionară prin călătoriile sale, prin râvna neobosită de a sluji lui Hristos, Sfântul Apostol Pavel a asigurat universalitatea creștinismului. Prin Epistolele sale și învățatura sa a pus bazele teologiei creștine.

A murit în aceeași zi cu Sfântul Apostol Petru, ucis cu sabia (considerată o favoare în virtutea dreptului de cetățean roman, în timp ce Sfântul Apostol Petru a fost răstignit cu capul în jos la cererea sa pentru a nu fi la fel cu Învățătorul Său).

Este plină de înțeles și de har dumnezeiesc această alegere de ucenici ai lui Hristos: unul chemat de la pescuitul lui obișnuit, altul chemat pe drumul spre Damasc. Nici Petru nu se gândise vreodată să lase casa, corabia și mrejele cu care pescuia, nici Saul, cel ce urmărea pe creștini nu-și va fi imaginat să intre în slujba lui Hristos.

Pescarul de la Betsaida, avusese slăbiciunea să-l tăgăduiască într-o clipă de spaimă și de teamă de moarte, iar pe Saul nu-l credea nimeni în stare să se predea Nazariteanului din pasiune, el care prigonise cumplit pe cei ce mărturiseau credința în Hristos și propovăduiau Învățatura Lui.

Învățătorul i-a iertat și pe Petru și pe Saul, i-a chemat la lucrul său pe amândoi. Sfinții Apostoli Petru și Pavel au răspuns la chemarea Învățătorului lor cu hotărâre nestrămutată lăsându-și în urmă păcatele și începând o viață nouă în Hristos cel milostiv.

Să răspundem și noi acestei chemări la sfințenie a Mântuitorului și a Sfinților Apostoli Petru și Pavel și să încercăm după puterile noastre să devenim sfinți, căci fiecare om este chemat la aceasta, fără a ne deznădăjdi în momentele de biruință ale celui rău asupra noastră, căci avem exemplul Sfinților Apostoli Petru și Pavel care deși au avut și ei păcatele lor au fost iertați încă li s-a dat

și misiunea de a fi apostoli ai Evangheliei și care cu răbdare și-au câștigat locul de-a dreapta Domnului.

E important să ne asumăm și noi rolul de a chema la sfințenia vieții prin cuvinte sau prin exemplul nostru: „așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să mărească Tatăl vostru cel din ceruri” (Matei 5, 16).

Idealul moral al omului creștin trebuie să fie sfințenia. Mântuitorul s-a rugat pentru toți ucenicii și apostolii Săi ca să fie „sfințiți și sfinți” (Ioan 17, 17-19). Sfântul Apostol Petru: „Fiți Sfinți pentru că și Dumnezeu este sfânt” (I Petru 1, 15-16).

Irina Gheorghiu

Sfinți Români (6)

În ziua de 30 iunie, este pomenit de Biserică Sfântul Ierarh Ghelasie de la Râmeț. Acesta s-a născut în prima jumătate a secolului al XIV-lea, într-un sat din centrul Transilvaniei. A intrat de tânăr în mănăstirea Râmeț, unde s-a călugărit, ajungând mai târziu egumenul acestui așezământ monahal. Pentru vrednicia sa, i s-a încredințat păstoria, ca episcop, a românilor transilvăneni, viețuind tot la mănăstirea Râmeț.

După trecerea la cele veșnice, moaștele Sfântului Ierarh Ghelasie au fost așezate spre cinstire și închinare tot în mănăstirea Râmeț, dar vicisitudinile istoriei au făcut ca ele să fie îngropate ulterior în mormânt, pentru a nu fi profanate de răufăcători. Se știe că în anul 1762, din ordinul generalului Bukow, trimisul împărătesei Maria Tereza, peste 150 de mănăstiri și schituri românești din Transilvania au fost incendiate, distruse sau transformate în biserici de mir, între aceste lăcașuri numărându-se și mănăstirea Râmeț. După lucrările de consolidare și refacere, în anul 1785 a fost distrusă din nou, rămânând aproape pustie până după anul 1918, timp în care mai slujeau aici, din când în când, preoții din satele învecinate. O dată cu reluarea vieții mănăstirești, au fost descoperite în chip minunat și moaștele Sfântului Ierarh Ghelasie.

Sfântul Ierarh Leontie de la Rădăuți este sărbătorit de Biserica noastră Ortodoxă în ziua de 1 iulie, a fiecărui an. Acesta s-a născut în a doua jumătate a secolului al XIV-lea în orașul Rădăuți, într-o familie de creștini. Astfel, de mic copil participa la slujbele săvârșite la catedrala episcopală din Rădăuți, fiind înconjurat cu părintească dragoste de călugării de aici. Va fi atras mai târziu de viața ascetică, hotărând să se călugărească, primind numele de Lavrentie. Fiind hirotonit preot, prin

binecuvântarea episcopului de Rădăuți, s-a retras împreună cu un număr de călugări, întemeind un schit cunoscut mai târziu sub numele de „Schitul lui Lavrentie” (astăzi în satul Laura, comuna Vicovu de Sus, în județul Suceava). Noua biserică a fost sfințită de mitropolitul Iosif Mușat al Moldovei. Între ucenicii săi de acum, Cuviosul Lavrentie îl va avea și pe smeritul Daniil, cel ce va fi canonizat de Biserică sub numele de *Cuviosul Daniil Sisastrul*.

Ducând o viață de aspră înfrânare și de multe nevoițe, Cuviosul Lavrentie a primit de la Dumnezeu darul săvârșirii de minuni. Mai târziu, Cuviosul Lavrentie va fi chemat la o nouă slujire, fiind ales episcop al Rădăuților, dar vârsta înaintată îl va determina să se retragă de la conducerea episcopiei și să revină la mănăstirea întemeiată de el, unde va primi marea schimă monahală sub numele de Leontie. În acest sfânt lăcaș, va trece la cele veșnice în jurul anului 1430, fiind înmormântat în biserica mănăstirii. Mormântul său devine, în scurt timp, loc de pelerinaj și de vindecări minunate. Toate acestea au determinat ca Sfintele moaște să fie așezate în catedrala episcopală din Rădăuți, spre cinstire și închinare pentru toți credincioșii. Se spune că Sfântul se bucura de atâta cinstire în oraș încât strada numită astăzi „Bogdan Vodă”, unde se află și ctitoria domnitorului, se numea „Drumul Sfântului”, deoarece pe aici veneau credincioșii să se închine la moaștele sale. După tradiția locală, ziua lui de prăznuire era la 1 iulie, când se făceau mari pelerinaje, iar după săvârșirea Sfintei Liturghii se oferea o masă comună în curtea mănăstirii, pentru pelerini, săraci, orfani, încât această zi de pomenire era cunoscută în popor sub numele de „praznicul Sfântului”.

În ziua de 2 iulie, este pomenit *Binecredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt*, cel care prin credința și vitejia, prin inteligența și dărnicia sa, rămâne – așa după cum Nicolae Iorga spunea, cea mai curată icoană a sufletului poporului român. Domnia lui Ștefan cel Mare a fost înfloritoare pe planul vieții spirituale și strălucită prin înfăptuirile culturale. Programul său de ctitorii creștine (informații interesante asupra acestora puteți citi în numărul 71 al Foii noastre parohiale), numărul mare de mănăstiri și lăcașuri construite și înzestrate, ajutoarele la Muntele Athos demonstrează conștiința unui domn creștin, care se voia reprezentativ prin gândire, sentimente și fapte. Pentru Ștefan o ctitorie era nu numai lăcaș de slăvire a lui Dumnezeu, ci un monument menit să păstreze în amintirea generațiilor viitoare lupte, victorii, jertfe pentru apărarea credinței.

După *Sfinți Români și apărători ai legii strămoșești*

Prin rugăciune vei învinge

Firesc este ca în prima Duminică după Pogorârea Duhului Sfânt să-i pomenim pe toți sfinții, cei care dau dovada vie a prezenței și a lucrării Duhului Sfânt în lume. Sigur că pe numeroși sfinți îi pomenim pe nume, la sărbătorile lor, iar fiecare zi a calendarului este dedicată pomenirii a mai multor sfinți. Cu toate acestea, avem conștiința că nu toți sfinții sunt cunoscuți, că nu toate numele sfinților au fost reținute de memoria Bisericii, fiind considerată necesară dedicarea unei Duminici din an pomenirii tuturor sfinților.

În această ordine de idei, se consideră faptul că în această sfântă zi, își serbează ziua onomastică, toți creștinii. De aceea suntem chemați a înălța rugăciuni către ei, a-i mărturi și cinsti pe sfinți ca modele pentru noi, ca unii pe care dorim să-i urmăm, în dragostea și jertfelnicia lor pentru Hristos.

O, preafericților, plăcuților lui Dumnezeu, Sfinților toți, care stați înaintea prestolului Sfintei Treimi și vă bucurați de fericirea cea negrăită! Iată acum, în ziua serbării voastre cea de obște, cu milostivire căutați spre noi, frații voștri cei mai mici, care aducem vouă aceste cântări de laudă și prin mijlocirea voastră cerem milă și iertare de păcate de la preabunul Dumnezeu. Că știm bine că toate câte voiți puteți cere de la Dânsul. Deci cu smerenie ne rugăm vouă ca să rugați pe Stăpânul cel milostiv să ne dea nouă duhul râvnirii voastre, spre paza sfintelor Lui porunci; ca, mergând pe urma voastră, să putem cu bună cucernicie și fără prihană să săvârșim călătoria vieții celei pământești, învrednicindu-ne într-o pocăință a ajunge la locașurile raiului cele preaslăvite și acolo împreună cu voi să preaslăvim pe Tatăl și pe Fiul și pe Duhul Sfânt, în vecii vecilor. Amin.
(*Acatistier*, Editura Biserica Ortodoxă Alexandria)

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax 211 273, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Preot II Viorel Mihalache
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank.